

Š i f r a u č e n c a :

Državni izpitni center

N 2 5 1 1 0 1 2 1

6.
razred

Ponedeljek, 24. marec 2025 / 60 minut

Dovoljeni pripomočki: učenec prinese modro/črno nalivno pero ali moder/črn kemični svinčnik.

NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA
v 6. razredu

NAVODILA UČENCU

Natančno preberi ta navodila.

Prilepi kodo oziroma vpiši svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani.

Preden začneš reševati naloge, previdno iztrgaj prilogo z izhodiščnimi besedili.

Nato natančno preberi navodilo posamezne naloge in jo reši.

Pri vsaki nalogi svoj odgovor napiši v predvideni prostor znotraj okvirja.

Pri nalogah, pri katerih je treba obkrožiti črko pred pravilnim odgovorom, obkroži samo eno črko, razen če v navodilu ni določeno drugače.

Piši čitljivo in s pisanimi ali z malimi tiskanimi črkami, skladno s pravopisnimi pravili.

Če se zmotiš, napačni odgovor prečrtaj in pravilnega napiši na novo.

Na koncu svoje odgovore ponovno preveri.

Želimo ti veliko uspeha.

Preizkus ima 16 strani.

Nepogrešljiva sol

Sol uporabljamo za različne namene: najbolj razširjena je kot začimba, z njo pozimi posipavajo ceste, nepogrešljiva je v ribji predelovalni industriji ter v industriji usnja, uporabljajo jo tudi za konzerviranje in še in še.

Nekaj posebnega je solni cvet: to so drobni kristali soli, ki nastajajo na gladini slanice. So zelo dragocen pridelek, saj jih solinar lahko nabere le nekaj kilogramov na dan in še to samo v brezvetrju. Že najmanjši val namreč kristal potisne na dno. Solnega cveta ne dodajamo med kuhanjem, ampak z njim solimo jedi, ki so že servirane na krožniku – na primer solato ali jajca.

Strunjan in Sečovelje

Strunjanske soline so bile od nekdaj najmanjše in tudi danes v njih poberejo le malo soli. Sečoveljske soline pa so velike 650 hektarov, kar je več kot 900 nogometnih igrišč. V njih je Muzej solinarstva z zanimivo maketo solin. Tam lahko vidimo, kako so nekoč živeli in delali solinarji. Tako soline v Strunjanu kot v Sečovljah so zaščitene kot krajinski park.

Sožitje človeka in narave

V Sečoveljskih solinah so našli kar 292 različnih vrst ptic. Nekoč je pozimi priletelo celo nekaj plamencev. Ptice izbirajo mirne kraje in soline to zagotovo so. Mi pa se lahko v solinah prepričamo, kako so znali naši predniki živeti z naravo, ne da bi jo uničevali.

(Prirejeno po: https://www.mladinska.com/moj_planet/potepanja_po_sloveniji/2475.
Pridobljeno: 20. 6. 2020.)

II. DEL

Nina May Hrovat

ORIENTACISTI NA SLEDI MORILCU

»Mami je zagotovo v skrbeh!« je zastokal.

»Še dobro, da naju ni doma! Verjetno so vsi čisto iz sebe! To morajo biti tečni!« se je trpko nasmehnil Maj in stožilo se mu je po varnem zavetju doma.

Legla sta, se prepustila vsak svojim mislim in zaspala. Kdo ve, koliko časa sta spala, saj jima je temna klet otopela vse čute o času in prostoru. Bila sta utrujena in otožna. Polna melanholije¹ in negativnih čustev, ki sta jih zadrževala in jim nista pustila na plan. Tako sta spala, na mrzlih, vlažnih tleh, skrčena v dve gubi in s hrbtoma tesno drug ob drugem, da sta se grela in si dajala občutek varnosti, toplote in bližine.

Prebudila sta se ... še vedno v kleti! Še vedno ujeta! V temi!

»Morava od tod, Maj! Morava!«

»Se strinjam! Kako pa?!«

»Nekako ... nekje ... mora biti izhod!« je dobil novih moči Martin in že začel preiskovati steno ter se pomikati proti vratom.

»Kam pa greš?«

»Poiščiva kaj, s čimer bi lahko odprla vrata!«

»Zanimivo! Mogoče kljuko, ki je ni?«

»Ne bodi prismojen! Si že kdaj videl vlomilce, ki vlamljajo s kljuko?!«

»Ne, sploh še nikoli nisem videl vlomilcev v živo! Po televiziji že, to ne rečem,« je modroval Maj.

»Si že videl, kako so odprli vrata z lasno sponko ali čim podobnim?«

»Ne. Sem pa videl, da so uporabili plastični eksploziv! Tudi nama bi prav prišel!«

»Maj, zresni se! Jaz ne bom ostal tukaj! Ti pa zaradi mene lahko!«

»Prav, grem pom...« je še uspel izreči Maj, potem pa se je zvrnil po tleh, kot je bil dolg in širok. Počilo je, kot bi padla klada, in zraven je besno zarobantil.

»Kaj pa počneš?!« se je prestrašil Martin.

»Mater lamber blesav!« je zarobantil Maj in še enkrat brcnil v vedro, v katerem sta dobila vodo, da se je polilo še tisto malo, kar je je bilo v njem.

»Neroda!«

»Jaz? Pa ti glej pred sabo v temi!«

»Ne morem. Prižgi mobi!«

»Ne, varčujem z baterijo!«

Mai je pobral vedro in ga podržal v roki, da ne bi še enkrat padel čezenj.

»Poskusiva s tem plohom²,« je predlagal Martin. »Lahko ga dava čez stolico³ in privzdigneva vrata. Mogoče se bodo snela s tečajev!«

»Super ideja!« se je navdušil Maj.

OBRNI LIST.

¹ melanholija – otožnost, žalost

² plošč – debelejša deska

³ stolčica – lesena priprava, navadno s štirimi nogami, na kateri se žaga

»Vrv!« je še zaklical Maj in fanta sta složno pograbila vrv in zvezala nogi nezavestnemu ugrabitelju. Srce jima je bilo, kot bi hotelo odleteti proč. K sreči je Martin poznal nekaj pametnih vozlov. Tokrat se je v naglici odločil za ribiški vozel, ki mu je že večkrat pomagal, da je ujel lepo, veliko ribo, ki mu ni mogla uiti. Upal je, da se tudi Maksl zlepa ne bo zbudil in ušel!

(Nina Mav Hrovat: *Orientacisti na sledi morilcu*. Dob pri Domžalah: Miš, 2010. 141–143.)

OBRNI LIST.

N 2 5 1 1 0 1 2 1 0 8

Izpis povedi: _____

(1 točka)

8. Ponovno preberi odstavek z naslovom *Strunjan in Sečovelje*. Kako se razlikujejo Sečoveljske soline od Strunjanskih? Napiši dve razliki.

Dve razliki: _____

(1 točka)

9. Odgovoru pripiši ustrezno vprašalno poved. Pri tem upoštevaj vsebino dela besedila *V solinah so delale cele družine*.

Vprašanje	Odgovor
	V pritličju solinarske hiše.

(2 točki)

10. Kateri dve besedi ne spadata v isto besedno družino kot druge? Prečrtaj ju.

sol soline solinar sluzast soliti slovenski solinarski

(1 točka)

11. Zanikaj poved.

Jajce bo začinila s solnim cvetom.

(1 točka)

OBRNI LIST.

mnogo, v, ptica, soline, živet

V Strunjanu in Sečovljah pridobivajo sol na 700 let star način.

Podčrtana beseda *sol* je *edninski / množinski* samostalnik.

13. b) Katerega spola je podčrtani samostalni~~k~~ *sol*? Obkroži.

- A Moškega.
B Ženskega.
C Srednjega.

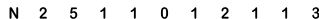
(1 točka)

V besedilu napiši,

- Upoštevaj spodnje podatke in izhodiščno besedilo. Piši na naslednji strani.

poleti: od 8.00 do 21.00
pozimi: od 8.00 do 17.00

Vstopnina	Sezona 1 (1. 4.–31. 10.)	Sezona 2 (1. 11.–31. 3.)
Odrasli	7 €	6 €
Dijaki, študenti, upokojenci	5 €	4 €
Otroci do 6. leta	Brezplačno	Brezplačno
Družinska vstopnica	16 €	14 €
Letna vstopnica		28 €

Lahkih nog naokrog

SEČOVELJSKE SOLINE

[illegible]

Saša Kovač

Naloge iz II. dela se navezujejo na besedilo Nine Mav Hrovat *Orientacisti na sledi morilcu*. Pozorno preberi izhodiščno besedilo in reši naloge.

- DA NE

Utemeljitev:

(1 točka)

2. O čem predvsem govori besedilo?

(1 točka)

_____ Maj	1	glavna književna oseba
_____ Maks	2	stranska književna oseba
_____ Martin		

(1 točka)

- Prezema pobudo.

Omejuje svobodo.

Je neroden.

Je ukazovalen.

Po nepotrebnem razpravlja.

(2 točki)

5. Kako prostor in čas v odlomku ustvarjata temačno vzdušje? Odgovori v obliki povedi.

(2 točki)

6. Preberi del besedila.

*»Še dobro, da naju ni doma! Verjetno so vsi čisto iz sebe! To morajo biti tečni!«
se je trpko nasmehnil Maj in stožilo se mu je po varnem zavetju doma.*

Ali je Maj vesel, da z Martinom nista doma? Pojasni s svojimi besedami.

(1 točka)

7. Preberi del besedila.

*»Ne. Sem pa videl, da so uporabili plastični eksploziv! Tudi nama bi prav prišel!«
»Maj, zresni se! Jaz ne bom ostal tukaj! Ti pa zaradi mene lahko!«*

Zakaj Martin misli, da je Maj neresen? Pojasni s svojimi besedami.

(1 točka)

8. Ali sta Martin in Maj ravnala prav, ko sta na koncu odlomka napadla Maksla? Obkroži. Svoj odgovor utemelji v obliki povedi.

DA NE DA in NE

Utemeljitev: _____

(2 točki)

OBRNI LIST.

10. V krajšem zaokroženem besedilu

- napiši dve Martinovi značajski lastnosti in ju utemelji s primeroma iz odlomka;
- pojasni, kako se Majevo ravnanje v odlomku spremeni;
- utemelji, ali se ti zdi zaključek odlomka verjeten.

	4
	2

B